

Тема 9 | Економічна теорія
та сучасні фінанси

Архітектура Ліквідності: Ринок Грошей

Від класичних моделей рівноваги до епохи криптовалют.

Сутність та функції грошей

За раціоналістичною теорією, гроші — це засіб для обслуговування транзакцій, результат суспільної угоди, затверджений державою (або математичним алгоритмом).

Фінансовий ринок: Розподіл ролей

Ринок грошей	Ринок капіталів
Короткостроковий, до 1 року	Довгостроковий, більше 1 року
Забезпечення ліквідності та оборотних коштів	Фінансування розвитку та інновацій
Низький	Вищий
Абсолютна або висока	Помірна

Сутність функціонування грошового ринку

Грошовий ринок — це сегмент фінансового ринку, де купуються і продаються короткострокові боргові інструменти. Це кровоносна система економіки, що перерозподіляє тимчасово вільні кошти.

Висока ліквідність:

Швидке перетворення активів на готівку без втрати вартості.

Оптові обсяги:

Основні гравці — уряди, центробанки, комерційні банки та корпорації.

Ключовий індикатор:

Процентна ставка (ціна грошей у часі).

Інструментарій грошового ринку

Найвища надійність

Казначейські векселі (T-Bills):
Урядові боргові папери. Найвища надійність, фактично нульовий ризик дефолту.

Угоди РЕПО:
Продаж цінних паперів із зобов'язанням зворотного викупу. Миттєва ліквідність.

Депозитні сертифікати:
Свідоцтва банків про депонування коштів із фіксованим відсотком.

Вища прибутковість

Комерційні папери:
Короткострокові незабезпечені боргові зобов'язання великих корпорацій.

Механізм ринку: Попит на гроші

Чому економічні агенти тримають готівку, а не інвестують її у цінні папери?

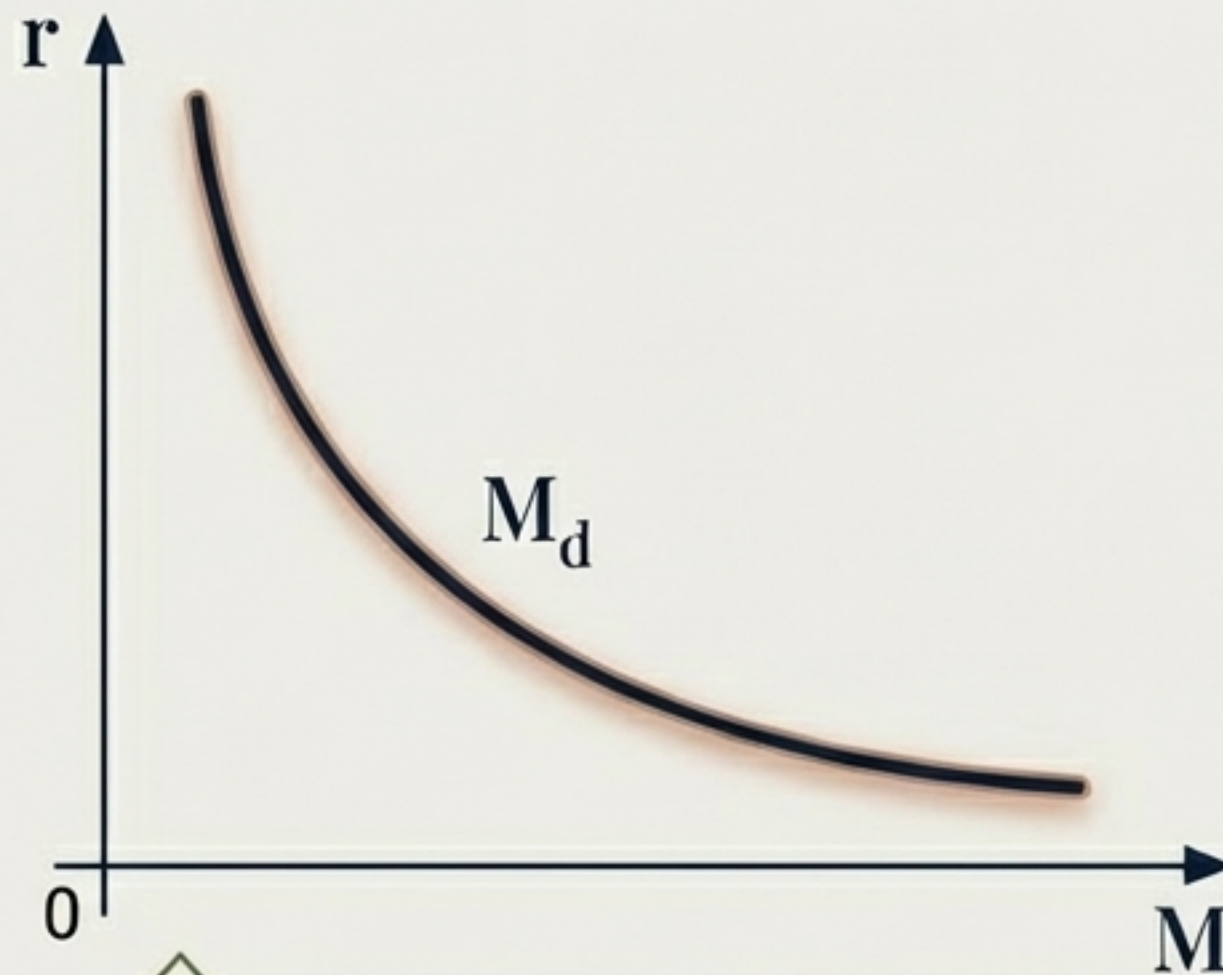
Трансакційний: Для щоденних покупок та ділових угод.

Запобіжний: На випадок непередбачуваних фінансових потреб.

Спекулятивний: Очікування зміни процентних ставок (чим вища ставка, тим дорожче тримати готівку).

Попит на гроші знаходиться у зворотній залежності від рівня процентної ставки.

Механізм ринку: Пропозиція грошей

Рівняння Фішера

$$M \times V = P \times Q$$

M = Кількість грошей в обігу

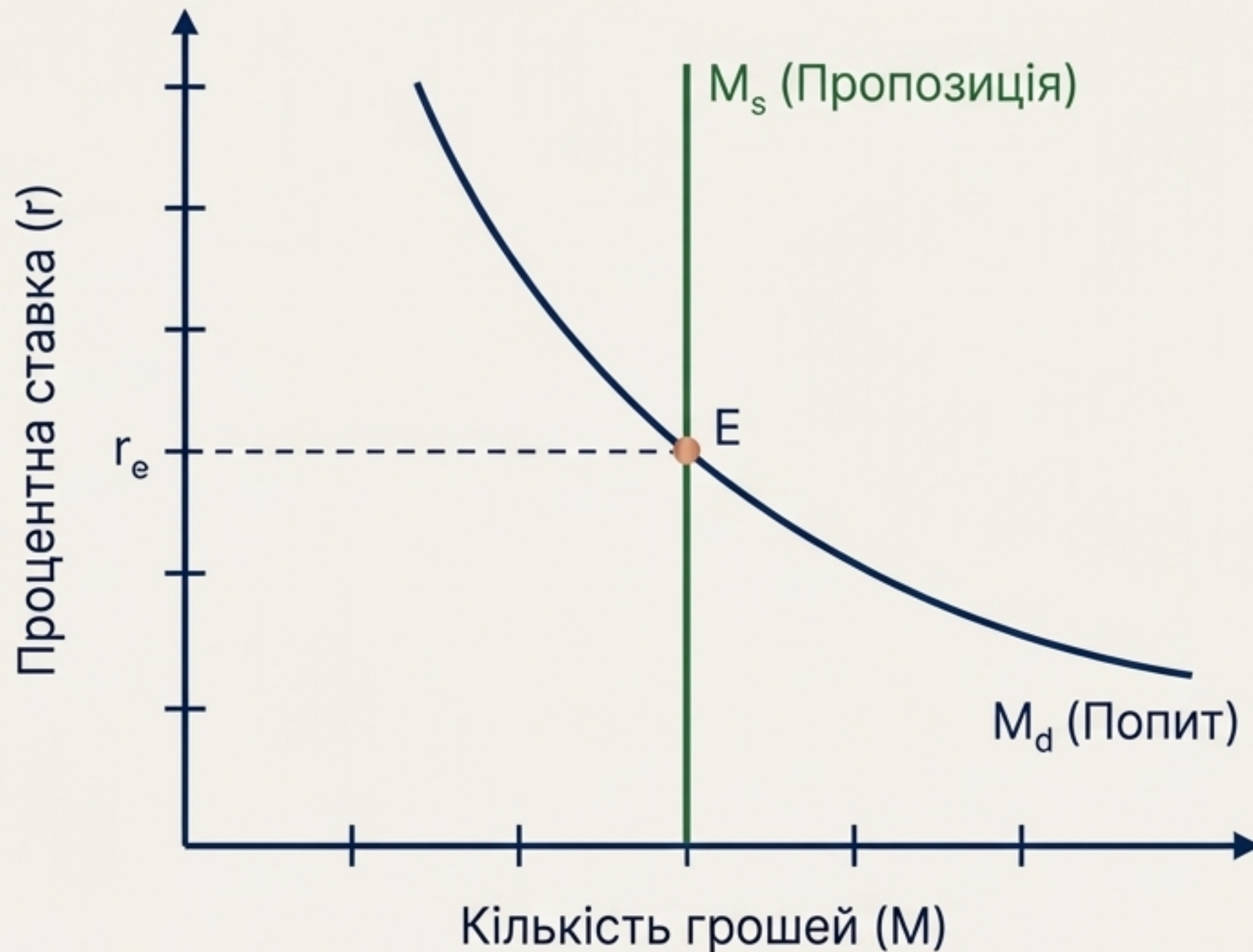
P = Середній рівень цін

V = Швидкість обігу

Q = Обсяг товарів та послуг

У короткостроковому періоді пропозиція грошей не залежить від процентної ставки (графічно є вертикальною лінією).

Графічна модель урівноваження ринку

Точка E: Рівноважна процентна ставка (r_e).

Дефіцит грошей: Якщо ставка нижча за r_e , люди продають цінні папери \rightarrow їхні ціни падають \rightarrow ставки зростають до рівноваги.

Надлишок грошей: Якщо ЦБ збільшує емісію, ставка падає, роблячи кредити дешевшими та стимулюючи інвестиції.

Сучасні тенденції: Цифрова еволюція грошей

У 2008 році Сатоші Накамото створив Bitcoin, радикально змінивши фінансову парадигму. Криптовалюта — це фідучіарний цифровий актив, захищений криптографічним кодом, що працює без центрального адміністратора.

ФУНДАМЕНТАЛЬНИЙ ЗСУВ: Від централізованої довіри (банки, уряди) до децентралізованого консенсусу (блокчейн-алгоритми).

4 Стовпи криптоактивів

Децентралізованість

Відсутність єдиного емісійного центру. Транзакції перевіряються та зберігаються відкритою мережею вузлів (Peer-to-Peer).

Анонімність (Псевдонімність)

Транзакції не прив'язані до реальних імен, ідентифікація відбувається через унікальні 30-символьні криптографічні адреси.

Обмежена пропозиція та дефіцит

На відміну від фіату, який можна надрукувати, емісія криптовалюти (наприклад, 21 млн BTC) жорстко запрограмована в алгоритмі.

Глобальність та швидкість

Транскордонні перекази відбуваються практично миттєво, 24/7, оминаючи посередників (банки-кореспонденти).

Структура ринку криптоактивів

Понад 10,000 існуючих криптовалют поділяються на три макро-категорії:

Bitcoin

Родоначальник та цифрове золото. Займає левову частку капіталізації.

Головна мета — збереження вартості та хеджування інфляції.

Altcoins

Альтернативні віртуальні монети (Ethereum, Litecoin).

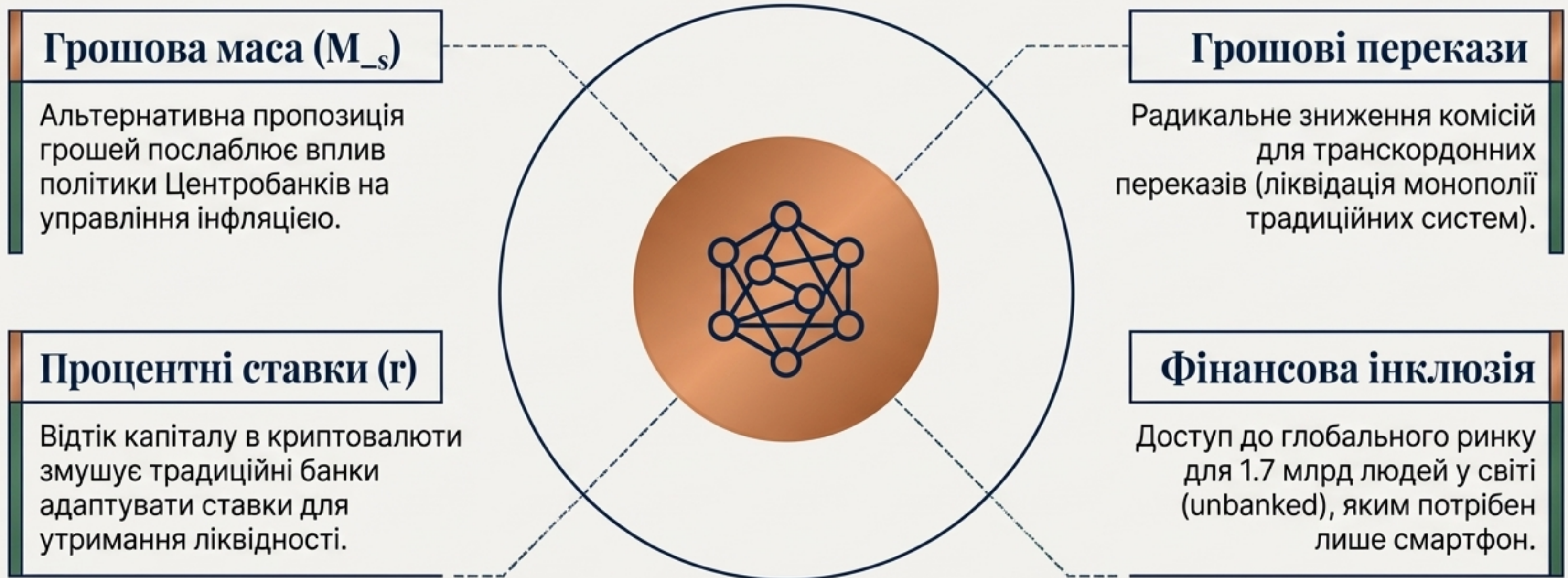
Створені як обчислювальні мережі для смарт-контрактів та децентралізованих додатків (dApps).

Stablecoins

Цифрові активи, що жорстко прив'язані до фіатних валют (USDT).

Нівелюють волатильність для щоденних транзакцій.

Вплив крипторинку на глобальну макроекономіку

Синтез: Класичний ринок грошей vs. Криптоекономіка

ФІАТНА СИСТЕМА

КРИПТОЕКОНОМІКА

Монополія держави та
Центрального банку

Емісія

Алгоритмічний майнінг /
Децентралізовані мережі

Ручне керування
процентною ставкою

Рівновага

Вільне плавання, коригується
алгоритмічною складністю

Державний примус та
авторитет закону

Основа довіри

Криптографія, математичний
консенсус

Закриті банківські
бази даних

Реєстри

Публічний, незмінний та
відкритий блокчейн

Майбутнє: Гібридна фінансова архітектура

Криптовалюти не замінюють класичний грошовий ринок миттєво — вони виступають **каталізатором** його незворотної цифрової еволюції.

CBDC

Центральні банки розробляють власні цифрові валюти, поєднуючи контроль держави з ефективністю блокчейну.

Токенізація активів

Перенесення традиційних інструментів грошового ринку (векселів, репо) на блокчейн для миттєвих розрахунків.

Інституційне прийняття

Великі транснаціональні корпорації додають криптоактиви на власні баланси як засіб платежу та нагромадження.

Ключові висновки

1

Сутність ринку: Ринок грошей — це життєво важливий механізм перерозподілу короткострокової ліквідності, де ціною виступає процентна ставка.

2

Модель урівноваження: Базується на взаємодії фіксованої пропозиції, яку контролює Центробанк, та спадаючого попиту, що залежить від вартості грошей.

3

Цифрова дизрапція: Криптовалюти докорінно змінюють ландшафт фінансів завдяки децентралізації, алгоритмічній емісії та ліквідації посередників.

4

Сучасний тренд: Глобальна економіка еволюціонує від виключно фіатних інструментів до симбіотичної гібридної системи відкритих цифрових фінансів.